

**Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği
Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesinin
Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ**

**Birinci Bölüm
Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, fiktif işlem gerçekleştiren üye işyerlerinin belirlenmesini temin etmek üzere Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesinin oluşumu, yetki, görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, Türkiye Bankalar Birliği Statüsünün 4 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkralarının (s) bendi, Türkiye Katılım Bankaları Birliği Statüsünün 4 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkralarının (t) bendi ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun “Birliklerin görev ve yetkileri” başlıklı 80 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde yer alan;

- a) Banka : Türkiye Bankalar Birliği veya Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankayı,
- b) Birlik : Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliğini,
- c) Fiktif işlem : POS cihazları, banka kartları veya kredi kartlarının amaç dışı kullanılması suretiyle yapılan muvazaalı işlemi,
- ç) Komite : Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesini,
- d) Komite Başkanı : Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesi başkanlığını yürüten üye bankayı,
- e) Komite üyesi : Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesine üye bankayı

ifade eder.

**İkinci Bölüm
Komitenin Kuruluş ve Oluşumu**

Komitenin kuruluşu

MADDE 4- (1) Komite, Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği Yönetim Kurullarının kararlarıyla kurulur. Komitenin sekreteryası hizmetleri Türkiye Bankalar Birliği tarafından yerine getirilir.

Komitenin oluşumu

MADDE 5- (1) Komite, biri başkan, biri başkan vekili olmak üzere üye işyeri anlaşması yapan yedi bankadan oluşur. Komite üyelerinin altısı Türkiye Bankalar Birliği üyesi bankalar arasından, biri Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankalar arasından seçilir. Asıl üye bankalardan toplantıya katılmayanların yerine görev yapmak üzere biri Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankalar arasından olmak üzere asıl üye bankalar dışındaki bankalardan yedi yedek üye banka seçilir.

(2) Komitede görev yapacak üye bankalar, üye işyeri anlaşması yapan bankalar arasından olmak üzere, Birlik üyesi bankalarca gösterilecek adaylar arasından ilgili Birlik Yönetim Kurulları tarafından seçilir. Seçilen Komite üyesi banka, Komitede görev alacak daimi temsilcisini Türkiye Bankalar Birliği'ne bildirir.

(3) Toplantılara Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'den bir temsilci de davet edilir.

Komite üyesi banka temsilcilerinde aranan şartlar

MADDE 6- (1) Komiteye üye banka temsilcileri ile yedek üye banka temsilcilerinin hukuk, iktisat, finans, maliye, bankacılık, işletme veya kamu yönetimi alanlarından birinde en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları, mühendislik alanında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları ve en az beş yıl bankacılık alanında deneyim sahibi olmaları şarttır.

Komite üyeliğinin süresi ve temsilciliğinin sona ermesi

MADDE 7- (1) Komite üyelerinin temsilcileri tarafından bir başkan, bir de başkan vekili seçilir. Komite üyesi bankanın görev süresi iki yıl olup, komite üyesi bankanın temsilcisinin görev süresi de bu süreyle sınırlıdır. Görev süresi dolan bir bankanın tekrar aynı göreve atanması ve aynı temsilcinin bir sonraki dönemde tekrar görev yapması mümkündür.

(2) Görevi kötüye kullanma ya da 5411 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılan suçların herhangi birisinden mahkum olma ya da 5411 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca imza yetkisinin kaldırılması hallerinden bir veya birkaçının varlığı durumlarında ya da ilgili bankanın talebi üzerine Komite üyesinin temsilcisinin görevi son bulur. Bu durumda, bahse konu temsilcinin kalan süresi boyunca görev yapmak üzere, ilgili banka tarafından belirlenecek yeni temsilci Türkiye Bankalar Birliği'ne bildirir.

(3) Komite üyesi temsilcisinin ağır bir hastalık veya rahatsızlık nedeniyle iş görememesi, ölümü, istifası, mazeretsiz olarak arka arkaya iki toplantıya katılmaması ve banka ile ilişkisinin kesilmesi halinde Türkiye Bankalar Birliği'nce, söz konusu Komite üyesi temsilcisinin çalıştığı bankadan yeni bir temsilci belirlemesi istenir. Yeni temsilci, yerine atandığı temsilcinin kalan süresi boyunca görev yapar.

(4) Aynı risk grubunda yer alan bankalardan Komiteye en fazla bir temsilci seçilir.

(5) Görev süresi dolan Komite üyesi banka, yerine yenisi seçilinceye kadar görevine devam eder.

Üçüncü Bölüm

Komitenin Toplanma ve Çalışma Esasları

Komitenin toplanması ve karar nisabı

MADDE 8- (1) Toplantı gündemi, Türkiye Bankalar Birliği tarafından tespit edilerek toplantıdan en az beş işgünü önce yazılı olarak üyelere bildirilir. Komitenin her ay en az bir kez olmak üzere toplanması esastır. Ancak, olağanüstü durumlarda Komite Başkanı tarafından beş işgünlük süreye tabi olunmaksızın toplantı daveti yapılabilir.

(2) Komite, en az beş temsilcinin hazır bulunmasıyla toplanır ve kararlar en az beş temsilcinin aynı yöndeki oyuyla alınır. Üyeler çekimser oy kullanamazlar. Komite temsilcilerinin bir oy hakkı vardır. Toplantılara katılacak olan Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. temsilcisinin oy hakkı bulunmamaktadır. Komite temsilcileri, bizzat kendileri, eşleri veya üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) kan ve sıhrî hısımları ile ilgili başvuruların görüşülmesi ve karara bağlanılmasında görev alamaz. Bu durumda toplantıya yedek üye bankaların temsilcilerinden biri iştirak eder.

(3) Komite üyelerine yaptıkları bu görev için bağlı bulunduğu Birlik Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde ücret ödenir. Komitenin faaliyetleri için ihtiyaç duyulacak giderler ilgili Birliğin yıllık bütçesinden karşılanır.

Toplantıya katılamama halleri

MADDE 9- (1) Başkan ve temsilcilerin toplantılarda bulunmaları esastır. Temsilcilerden mazeretli olanlar, mazeretlerini Türkiye Bankalar Birliği'ne yazılı olarak bildirir. Bu durumda sekreteryaya tarafından toplantıya beşinci maddedeki esasa uygun olarak yedek üye temsilcisi davet edilir. Anılan temsilcinin Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankanın temsilcisi olması halinde, yerine Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından belirlenen yedek üye banka temsilcisi, bu kişinin de mazeretini yazılı olarak bildirmesi durumunda, diğer yedek üye banka temsilcilerinden biri davet edilir.

Görüşme ve oylama

MADDE 10- (1) Oylamalar açık oyla yapılır. Komitede görüşülerek karara bağlanan bir başvuru hakkında tekrar oylama yapılamaz.

Dördüncü Bölüm

Komiteye Başvuru, Başvurunun Değerlendirilmesi ve Komite Kararlarına İtiraz

Komiteye iletilecek başvuru

MADDE 11- (1) Kart çıkaran kuruluş, üye işyeri anlaşması yapan kuruluş, Birlik üyelerinden herhangi biri ya da üçüncü kişiler fiktif işlem yapıldığı şüphesiyle Komiteye yazılı olarak başvurabilir.

(2) Yapılacak başvuru dilekçesinde aşağıda belirtilen bilgiler yer alır:

a) Üye işyeri ticari unvanı.

- b) Üye işyeri açık adresi.
- c) Üye işyeri telefon numarası.
- ç) Üye işyeri Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. genel üye işyeri numarası.
- d) Üye işyeri ortaklarının isim/soyisim/vergi kimlik numarası bilgileri.
- e) Üye işyeri ile yapılan sözleşmenin tarihi.
- f) Üye işyeri sözleşmesi feshedilmiş ise, fesih tarihi.
- g) Üye işyerine yapılan ziyaret bilgileri.
- ğ) Üye işyerinin son on iki ay içindeki cirosunun ay kırılımı.
- h) İşlem yapılan kartlardan şüpheli görülenlere ilişkin işlem detayları.
- ı) On-us işlemler için kart hamili isim/soyisim/TCKN bilgileri.
- i) İşlemlerin gerçekleşme şekli (fallback/pin by-pass/vb.).
- j) Firma ile ilgili güncel bilgiler.
- k) Üye işyeri aleyhine varsa, gerçekleştirilen suç duyurusu,
- l) Komitenin, 12 nci maddede belirtilen usuller çerçevesinde yapacağı değerlendirmeye ilgili bilgi ve belgeler ile gerekli olabileceği düşünülen diğer bilgi/belgeler

(3) Başvurunun üye işyeri anlaşması yapan kuruluş tarafından yapılmaması durumunda, başvuru sahibi sadece nezdinde mevcut bilgileri iletecek olup, diğer bilgiler Komite tarafından üye işyeri anlaşması yapan veya kart çıkaran kuruluştan talep edilir.

(4) Komite, Birlik üyelerinden veya Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'den üye işyerleri hakkında resen bilgi talep edebilir ve işyerlerinin Tebliğin yayımından sonra gerçekleştirdiği işlemler hakkında 12 nci maddede belirtilen usuller çerçevesinde resen değerlendirme yapabilir.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 12- (1) Komite, başvuruların değerlendirilmesi sürecinde başvuruda bulunan bankadan, diğer bankalardan ve Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'den ilave bilgi ve belge talep edebilir.

(2) Komite; değerlendirmelerinde asgari olarak aşağıdaki hususları inceler:

- a) Fiktif işlemin öncesinde veya sonrasında karta bir ödeme yapılıp yapılmadığı.
- b) Karta yapılan ödeme işlemine ilişkin olarak, ödemenin yapıldığı hesap ve ödeme yöntemi.
- c) Kart hamilinin, geliri veya limiti ile makul karşılanamayacak düzey ve nitelikte mal veya hizmet alımı işlemlerini gerçekleştirip gerçekleştirmediği ve bu işlemlerin yinelenip yinelenmediği.
- ç) İşyerinin on-us (kartı çıkaran ve işyeri ile üye işyeri anlaşması imzalayan bankanın aynı banka olması) ve not on-us (kartı çıkaran ve işyeri ile üye işyeri anlaşması imzalayan bankanın farklı banka olması) işlem adet ve ciro dağılımı.
- d) İşyerinin ortalama işlem tutarı ve adetleri, işyerinin faaliyet alanı ile işyerinin bulunduğu sektörün ortalama işlem tutarı ve adetleri.

- e) İşyeri cirosundaki artışın hayatın olağan akışına ve işyerinin bulunduğu sektörün ortalama ciro artışına uygunluğu.
- f) Kart hamilinin ödeme düzeni, kart borcu ödeme ve alışveriş işleminin tarihi, işlem tutarı ve işlemin niteliği.
- g) Kart hamili tarafından “hizmet veya malı teslim almadım” gerekçesi ile gelen itirazlarda satın alınan mal ve hizmetin sonradan teslim edilebilir özellikte olup olmadığı ve işyerinin faaliyet alanının buna uygun olup olmadığı.
- ğ) Kart hamilinin harcama itirazında bulunduğu işlem veya işlemlerden önce ilgili kartın limitinin fazladan ödeme yapılarak arttırılıp arttırılmadığı veya itirazda bulunulan kartla bu işyerinde son bir yıl içinde iki veya daha fazla sayıda itiraz edilmemiş işlem yapıp yapılmadığı.
- h) İşyerinin ilan ve reklamlarında, internet sitelerinde, cep telefonları dahil her türlü araç ve vasıta ile yapılan pazarlama işlemlerinde kredi kartı borcunun yapılandırıldığı, taksitlendirildiği, kapatıldığı veya nakit ödemede bulunduğu yönünde ifadelerin yer alıp almadığı.
- ı) Yüksek tutarlı ve adetli işlemlerin KDV’si %0 olan malların alımında kullanılıp kullanılmadığı.

Komite yukarıdaki hususlarla sınırlı kalmaksızın, değerlendirmeyi yapmasına imkan sağlayacak, kart hamili ve işyerinin inceleme konusu fiktif işlemlerde beraber hareket ettiklerini gösteren ve Komite tarafından kararlaştırılacak diğer hususları da inceleyebilir.

Komite tespit kararlarına itiraz

MADDE 13- (1) İlgili kart çıkaran kuruluş veya üye işyeri anlaşması yapan kuruluş ya da ilgili Birlik üyelerinden herhangi biri ile karara konu üye işyeri, kararın tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde Komite kararına karşı itiraz edebilir. İtiraz dilekçesinde bu Tebliğin 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen bilgi ve belgeler aranmaz.

Başvuru ve itirazların sonuçlandırılması

MADDE 14- (1) Başvuru ve itirazlar Komite tarafından incelenerek, başvuru veya itiraz tarihinden itibaren en geç altmış gün içinde neticelendirilir.

(2) Komite inceleme sonucunda işlemin, fiktif işlem olup olmadığına veya daha önce almış olduğu fiktif işlem tespit kararının iptaline karar verir.

Kararlarda bulunması gereken hususlar

MADDE 15- (1) Kararlarda aşağıda belirtilen hususların bulunması zorunludur:

- Tespit veya kaldırma kararının tarih ve sayısı.
- Tespit veya kaldırma kararını veren Komite üyesi bankaların unvanları ile birlikte temsilcilerinin ad ve soyadları ile imzaları.
- Üye işyerinin açık ünvanı ve varsa işletme adı ile adresleri.
- Olayın özeti.
- İncelenen ve tartışılan konuların özeti.
- Değerlendirmenin gerekçesi.

f) Sonuç.

Komite kararlarının bildirilmesi

MADDE 16- (1) Komite tarafından alınan kararlar Türkiye Bankalar Birliği Genel Sekreterliğine bildirilir. Bahse konu kararlar, Türkiye Bankalar Birliği Genel Sekreterliği tarafından Birlik üyelerine, Türkiye Katılım Bankaları Birliğine, Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'ye, ilgili kart çıkaran kuruluş veya üye işyeri anlaşması yapan kuruluşa derhal tebliğ edilir.

Üye işyeri anlaşması yapan kuruluş fesih bildirimi esnasında söz konusu karara ilişkin, karar tarihi ve sayısı ile karar gerekçesinin yanı sıra anılan karara ilişkin olarak otuz gün içerisinde Türkiye Bankalar Birliği nezdinde itirazda bulunulabileceği hususunu üye işyerine bildirir.

Komite tarafından yapılan değerlendirmeler sırasında, yasal düzenlemelere aykırılık şüphesinin oluşması halinde, bu durum üye işyeri anlaşması yapan kuruluş tarafından ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşun birden fazla olması halinde söz konusu bildirim, her biri tarafından ayrı ayrı yapılır.

Komite kararları ile başvuru konusu belgelerin saklanması

MADDE 17- (1) Komite kararları ile başvuru ve itiraza ilişkin belgelerin on yıl süre ile saklanması zorunludur.

Banka ve müşteri sırrı

MADDE 18- (1) Komite üyeleri, üye temsilcileri ve Birlik yetkilileri sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri banka ve müşterilere ait sırları üçüncü şahıslara açıklayamazlar.

(2) Banka ve müşterilere ait sırları açıklayanlar hakkında 5411 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Tebliğ hükümleri 1 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Bankalar Birliği yürütür.